

BRASILIAISK MED DANSK DIALEKT, ELLER HVORDAN MAN SÆLGER SAND I SAHARA

Gennem de mange år, Steen Rasmussen har medvirket som pianist i sangerinden Silvana Malts gruppe, har han opnået en dyb fortrolighed med den brasilianske musik. Som komponist og orkesterleder for sit eget ensemble er han kommet med bud på en musik, der slår en gangbar bro mellem det nordiske og den brasilianske tradition. I 2012 har han indledt et samarbejde med sangeren, komponisten og guitaristen Leo Minax, som har sine rødder i den frugtbare muld i Minas Gerais.

Af Jørgen Nielsen

—Jeg glæder mig sådan til at præsentere det her projekt. Festivalen i København præsenterer i år både Eliane Elias og Milton Nascimento, og det er fantastisk, men der skal også være plads til noget nyt, og Leo Minax er helt klart et bud på noget nutidig brasiliansk musik, siger Steen Rasmussen.

Som så meget andet i livet var hans møde med den brasilianske musiker et heldigt tilfælde. I 2010 var Steen Rasmussen og hans *quarteto* på en to ugers turne i Brasilien, og der indspillede de et album på foranledning af en spansk pladeselskabsdirektør.

—Han kunne godt tænke sig at smede os sammen med to brasilianske sangere, en mandlig og en kvindelig, som boede i São Paulo, og han havde nogle sange, han kunne tænke sig, vi indspillede. En af sangene var skrevet af Leo Minax, og jeg bed ikke mere mærke i det, end at han var af én fra den nye generation af sangskrivere.

I forbindelse med lanceringen af pladen *QUARTETO EM SÃO PAULO* spillede kvartetten en uge med sangerinden Marcia Lopes i blandt andet Madrid.

—To uger før vi skal spille i Spanien ringer Leo Minax og præsenterer sig som komponisten til sangen på cd'en og fortæller i øvrigt at han bor i Madrid. Jeg vidste at han var fra Minas Gerais i Brasilien – dér hvor også Milton Nascimento stammer fra, og hvor de er ret folkloro-sofistikerede – men jeg anede ikke, at Minax boede i Madrid. Han havde set, vi skulle spille, og ville gerne komme og sidde ind med sin guitar. Han kom og sang sit eget nummer, og jeg syntes bare det lød sindssygt godt; det var helt rigtigt, og jeg var helt oppe og køre. Jeg blev kontakttet af Jazzhus Montmartre, og jeg foreslog at komme i maj 2012 med kvartetten og Leo Minax. Siden er festivalerne i København og Aarhus blevet koblet på.

Men hvordan ender en musiker fra Hammel vest for Aarhus med at dedikere sit uomtvistelige tangent-talent til fortolkninger af lyden fra fjerne brasilianske provinser?

—Jeg har altid godt kunnet lide sådan noget musik, og da jeg i slutningen af 1980'erne flyttede til København, kom jeg til at spille ti år med sangerinden Silvana Malta – som sjovt nok kommer fra samme by som Leo Minax. Brasiliansk musik har været den musik, jeg har måttet checke mest ud for at være i stand til at spille den, det er ikke noget, man sådan bare kan gå til, og så blev det dét, da jeg skulle lave min første cd under eget navn. Det fascinerer mig, at det er glad musik, men der er noget sørgmuntret, en længsel, der får mig til for alvor at stå på. Men vi er jo ikke brasilianere, så hvad kan man gøre for at forene den brasilianske *saudade* med den nordiske melankoli? I mit orkester fra 2009 med Josefine Cronholm kan vi ramme et sted midt imellem; hun rummer virkelig den dér længsel i sin musikalitet!

Ad omveje kommer den første plade med Steen Rasmussens *Quarteto* og Josefine Cronholm den foromtalte spanske pladeselskabsdirektør for øre, og han synes at den er så anderledes, at han kunne tænke sig kombinationen med nogle brasilianske sangere.

—Jeg tror de synes det er en smule eksotisk, for man kunne synes det er ligesom at sælge sand i Sahara. Men efter at have spillet en uge i Rio, hvor vi troede vi spillede vaskeægte bossa nova, så viste det sig, at dørmændene fortalte gæsterne, at vi spillede eksperimenterende jazz. Så vi har en dialekt, griber Steen Rasmussen.

Leo Minax har med base i Sydeuropa tilpasset sig en sanger-songwriter stil, når han optræder med sit orkester, men op til turnéen med Steen Rasmussens orkester har han sendt

en række numre, der peger tilbage mod rødderne i Minas Gerais:

—Det er helt autentisk, og det er lige noget for mig, så man kan forvente nogle koncerter med hans og min musik i skøn forening. Han har sendt mig versionerne med sang og akustisk guitar, og jeg kan høre lige med det samme, at det vil passe perfekt, en videreudvikling af den nordiske melankoli, der blander sig med den brasilianske *saudade*. Musikken er et godt bud på brasiliansk sangskrivning, der har fødderne solidt plantet i traditionen, men samtidig har vendt ansigtet ud mod verden.

Ifølge Steen Rasmussen har den brasilianske musik i Danmark de senere år stået i skyggen af især den cubanske, når man taler om latin-amerikansk musik.

—Nogen bliver nødt til at blive ved med at spille det brasilianske, lyder det fra pianisten og komponisten, som dog ikke virker til at være tyngt af noget åg i den anledning.

—Man skal komme med et bud på at blande tingene lidt; jeg kan enormt godt lide, at man prøver at lave noget udveksling – få nogen hertil og selv rejse ud for at finde ud af hvad vi har til fælles, selv om vi er fra hver vores ende af verden. Det er dér jeg synes, det kan noget!

I hvilken del af verden befinder Steen Rasmussen sig som pianist?

—Det gik op for mig at guitaren tit havde hovedrollen i brasiliansk musik, og så prøvede jeg at støve op, om der var nogle pianister, som kunne noget. Der stødte jeg for eksempel på Egberto Gismonti, som er fuldstændig unik – og for øvrigt både behersker guitar og piano. César Camargo Mariano var gift med Elis Regina og spiller piano, fuldstændig som man ville spille guitar. Det kan man høre på pladen *TOM AND ELIS* med Antonio Carlos Jobim, som også er én af de pianister, jeg har lyttet rigtig meget til. Han er kendt for noget helt simpelt fingerspil, men man må give ham, at han har sat et umiskendeligt præg på den stil.

Som ung i Aarhus dyrkede Steen Rasmussen bandet Kamæleon, og her hørte han for første gang et Fender Rhodes:

—Hold kæft hvor lød det godt, og uden at mine forældre vidste det, fik jeg én af mine venner til at kautionere og tog i Hagstrøm og købte et spritnyt Rhodes. Det spiller jeg stadig på. Jeg elsker lyden af det, og det passer på én eller anden måde utrolig godt til den her slags musik!

Leo Minax optræder med Steen Rasmussen (piano), Josefine Cronholm (vokal), Lis Wessberg (trombone), Fredrik Damsgaard (bas), Jonas Johansen (trommer) og Jacob Andersen (perkussion). www.steen-rasmussen.dk

I København:

12. juli kl. 20, Dansk Arkitekturcenter
13. juli kl. 16 Gråbrodretovej
15. juli kl. 14 Sophienholm i Lyngby

I Aarhus:

16. juli kl. 12 Musikhuset Aarhus